

RAMSES

Chrám milionů let

CHRISTIAN JACQ

Copyright © Éditions Robert Laffont, S. A., Paris, 1996
Translation © Dagmar Slavíková, 2018
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z francouzského originálu
ramses: Le tempLes des millions d'anneés
přeložila Dagmar Slavíková
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-894-2

1

Ramses byl sám. Čekal na znamení neviditelného. Sám tváří v tvář poušti, nesmírné rozloze spálené a vyprahlé země, sám tváří v tvář osudu, k němuž mu zase unikl klíč.

Ve třiatdvaceti letech měl princ Ramses metr osmdesát vysokou atletickou postavu, bujnou hřívu odstínu benátského zlata, oválný obličej, jemně modelované, ale pevné svalstvo. Autoritativní a přitažlivý obličej charakterizovalo široké čelo, vystupující obočí, husté řasy, bystré oči, dlouhý a mírně zahnutý nos, jemně vykroužené ušní boltce, spíše plné rty a výrazná čelist.

Tak mladý, a už má za sebou tak dlouhou cestu! Královský písař zasvěcený do mysterií v Abydu, egyptský královský regent, kterého Setchi spojil s trůnem, a označil tak svého mladšího syna za následníka.

Veliký faraón Setchi, nenahraditelný panovník, který svou zemi přivedl ke štěstí, blahobytu a míru, ten Setchi však byl po patnácti letech výjimečné vlády mrtev. Po příliš krátkých patnácti letech se za jednoho letního soumraku vznesl jako ibis a odlétl.

Aniž si to jeho syn tenkrát uvědomoval, obávaný a náročný Setchi ho postupně seznamoval s výkonem moci, když ho vystavoval nejrůznějším zkouškám. První z nich bylo setkání s divokým býkem, pánem moci. Dospívající chlapec prokázal dost odvahy, aby se mu postavil, ale neměl dost sil, aby ho porazil. Bez Setchiho zásahu by monstrem Ramsese svými rohy roztrhalo. Tak se do princova srdce vrylo první faraónovo přikázání: chránit slabého před silným.

Tajemství skutečné moci patřilo jen králi. Předával ho Ramsesovi etapu po etapě, aniž před ním odhalil svůj plán.

V průběhu let se syn otci přiblížil, jejich duše se spojily ve stejné víře, ve stejném úsilí. Přísný a uzavřený Setchi hovořil málo, ale Ramsesovi poskytl jedinečnou výsadu rozhovorů, během nichž se usilovně snažil předat mu základy svého řemesla krále Horního a Dolního Egypta.

Osvícené hodiny a okamžiky milosti se nyní rozplynuly v mlčení smrti. Setchi odešel za svými bratry bohy a Ramses se cítil odzbrojen, neschopen unést tíživé břemeno. Vládnout Egyptu... Ve třinácti o tom snil, jako sní dítě o nedosažitelné hračce. Pak se této šílené myšlenky vzdal v přesvědčení, že trůn je určen Šenarovi, jeho staršímu bratru.

Faraón Setchi a velká královská manželka Tuja však rozhodli jinak. Sledovali chování obou svých synů a nakonec to byl Ramses, koho určili, aby nastoupil do nejvyšší funkce. Jak nevybrat bytost silnější a obratnější, bytost podobající se Setchimu! Ramses byl s to se postavit v osobním souboji jakémukoliv nepříteli, nikoliv však ovládat kormidlo státu v nejistých vodách budoucnosti. V bitvách v Núbii prokázal chrabrost, jeho nevyčerpatelná energie by ho vedla, bylo-li by to zapotřebí, po válečných stezkách na obranu vlasti. Jak však velet armádě úředníků, hodnostářů a kněží, jejichž lstivé úskoky mu unikaly?

Zakladatel dynastie, první z Ramsesů, byl letitý vezír, je- muž moudří svěřili moc, o kterou nestál. Jeho následník Setchi byl v době své korunovace už zralý a zkušený muž. Ramses měl teprve třidvacet let a až dosud žil jenom v ochranném stínu otce, poslouchal jeho nařízení a plnil každý jeho příkaz. Jak bylo báječné svěřit se s důvěrou jeho vedení...! Tento ráj je teď už nedosažitelný.

Mohl samozřejmě spoléhat na své spojence: svoji matku Tuju, přísnou a spolehlivou, manželku Nefertari, krásnou a mírnou, přátele z dětství, jako například Hebrejce Mojžíše, který se stal královským stavitelem, diplomata Ašu, zaklí- nače hadů Setaua a svého osobního sekretáře Ameniho, který s ním nerozlučně spojil svůj osud.

Nebyl však klan nepřátel mocnější? Šenar se nevzdal svého úsilí o získání trůnu. Jaké temné síly spojil, aby zabránil bratrovi vládnout? Kdyby se před ním Šenar v tomto okamžiku objevil, Ramses by se mu vůbec nestavěl na odpor. Když po té dvojí koruně tolik touží, ať si ji má!

Má však právo zradit svého otce a vyhnout se úkolu, který mu svěřil? Bylo by tak snadné si myslet, že se Setchi zmýlil a možná by později svůj názor změnil... Ramses si ale nic nenalhával. Jeho osud nyní závisel na odpovědi neviditelného.

Dostane se mu jí zde, v této rudé zemi prostoupené silou nebezpečné energie.

Ramses seděl v pozici písaře s pohledem ztraceným v nebesích a čekal. Faraónem mohl být jenom muž pouště, milující samotu a nedozírné prostory. Oheň skrytý v kameni a písku jeho duši buď posílí, nebo ji zničí.

Slunce se blížilo k zenitu, vítr se ztišil. Z duny na dunu přeskočila gazela. V ovzduší číhalo nebezpečí.

Náhle se vynořilo z nicoty.

Obrovský lev, dlouhý nejméně čtyři metry a vážící aspoň tři sta kilo. Jeho planoucí světlá hřiva mu propůjčovala vzhled vítězného bojovníka. Svalnaté, temné tělo se přikřivilo k pružnému skoku.

Jakmile spatřil Ramsese, zařval tak silně, že ho bylo slyšet do vzdálenosti aspoň patnácti kilometrů. Šelma, obdařená ostrými tesáky a mocnými drápy, se upřeně zahleděla na kořist.

Setchiho syn neměl žádnou šanci.

Lev se přiblížil na několik metrů a znehybněl. Nespouštěl z muže své zlaté oči. Měřili se navzájem několik dlouhých vteřin.

Zvíře zahnalocasem dotěrnou mouchu. Náhle znervózňelo a popošlo ještě několik kroků.

Ramses zíral do očí šelmy. Vždyť je to Drsnák či Zabiják, jak se mu v paláci střídavě říkalo pro jeho nebezpečný vzhled!

„To jsi ty, Zabijáku... jsi to opravdu ty? Co se mnou chceš udělat?“

Princ zapomněl na nebezpečí a viděl zas před sebou lvíče, které kdysi uštknul had a ono trpělo v křoví núbijské savany. Prokázalo neuvěřitelnou odolnost. Setau ho vyléčil a pak vyrostlo v tuto obrovitou šelmu.

V Ramsesově nepřítomnosti byl Zabiják zavřen do ohrady a dnes poprvé z ní utekl. Převáží v něm přirozený instinkt do té míry, že se zuřivě vrhne na člověka, kterého dosud považoval za pána?

„Rozhodni se, Zabijáku. Buď se staneš mým spojencem pro život, nebo mě pošleš na smrt.“

Lev se vztyčil na zadní tlapy a přední opřel o Ramsesova ramena. Náraz byl silný, ale princ seděl nehnutě dál. Drápy šelmy zůstaly zataženy a její čumák se otřel o Ramsesův nos.

Výraz přátelství, důvěry a respektu.

„Rozhodl jsi o mém osudu.“

Ten, komu dal Setchi jméno Syn světla, už napříště neměl na vybranou.

Bude bojovat jako lev.

2

Královský palác v Memphidě tkvěl v hlubokém smutku. Muži se přestali holit, ženy nosily rozpuštěné vlasy. Po celých sedmdesát dní, co bude trvat Setchiho mumifikace, bude žít Egypt v prázdnotě. Král byl mrtev a jeho trůn zůstane neobsazen až do oficiálního vyhlášení následníka, které neproběhne dřív, než bude Setchiho mumie uložena do hrobky a splyne s nebeským světlem.

Pohraniční posádky měly stav pohotovosti a oddíly byly na rozkaz regenta Ramsese a velké královské manželky Tuji připraveny čelit každému pokusu o invazi. Ačkoliv se zdálo, že hlavní nebezpečí představované Chetity bezprostředně nehrozí, nějaký nájezd se nedal vyloučit. Bohaté zemědělské provincie delty byly už po staletí lákavou kořistí pro ‚písečné tuláky‘, kočovné beduíny ze Sinaje, a také pro asijské prince, schopné se občas spojit, aby pak společně zaútočili na severovýchod Egypta.

Odchod Setchiho na onen svět vyvolal strach. Protože faraón zmizel, síly chaosu hrozily zachvátit Egypt a zničit civilizaci budovanou dynastií za dynastií. Bude mladý Ramses schopen uchránit Horní i Dolní Egypt od neštěstí? Nikdo z hodnostářů v něho neskládal žádnou důvěru a přáli si, aby ustoupil svému bratru Šenarovi, obratnějšímu a méně vznětlivému.

Velká královská manželka Tuja nezměnila od manželovy smrti své zvyky. Bylo jí dvačtyřicet let, měla jemný rovný nos, přísné a pronikavé oči tvaru mandlí, téměř hranatou bradu, byla velmi útlá a ušlechtilá a těšila se nepopíratelné autoritě. Vždycky Setchimu pomáhala. V jeho nepřítomnosti, při faraónových pobytech v cizině, řídila zemi pevnou rukou ona.

S prvním rozbřeskem se Tuja ráda chvíli procházela po zahradě, osázené tamaryšky a sykomorami. Při chůzi si promýšlela denní povinnosti, střídání světských shromáždění a schůzek i rituálů ke slávě božské moci.

Když tu teď Setchi nebyl, připadal jí každý pohyb zbaven smyslu. Měla už jen jediné přání: připojit se co nejdřív ke svému manželovi ve světě bez konfliktů, daleko od světa lidí. Přijímala ale poslušně tíži let, jež jí osud ještě ukládal. Šťěstí, které jí bylo dopřáno, musela teď splatit své zemi tím, že jí bude sloužit do posledního dechu.

Z ranní mlhy se vynořila půvabná postava Nefertari. ‚Krásnější nad palácové krásy‘, jak jí říkali lidé, měla zářivě černé

vlasý a nádherné modrozelené oči plné něhy. Nefertari, bývalá hudebnice Hathořina chrámu v Memphidě, vynikající tkadlena, vychovávaná v duchu starých mudrců, jako byl Ptahhotep, nepocházela ze šlechtické rodiny. Ramses se však bezmezně zamiloval do její krásy, inteligence a moudrosti, překvapující u ženy tak mladé. Nefertari se nesnařila zalíbit, ale byla přitom svůdnost sama. Tuja si ji vybrala jako správkyni svého domu a toto místo mladá žena zastávala i poté, co se stala regentovou manželkou. Mezi královnou Egypta a Nefertari se vytvořilo skutečné spřiznění duší a jedna druhé rozuměla i beze slov.

„Kolik je dnes ráno rosy, Veličenstvo! Kdo dokáže vyjádřit dobrodiní naší země!“

„Proč vstáváš tak brzy, Nefertari?“

„To vy byste si měla odpočinout, nemyslíte?“

„Já už nedokážu spát.“

„Jak ulevit vašemu řalu, Veličenstvo?“

Na Tujiných rtech se krátce objevil smutný úsměv.

„Setchi je nenahraditelný. Zbytek mých dnů bude jen dlouhým utrpením, které trochu rozptýlí jenom úspěšná Ramsesova vláda. Ta pro mne bude napříště jediným důvodem k řivotu.“

„Mám starosti, Veličenstvo.“

„Čeho se bojíš?“

„Že Setchiho vůle nebude respektována.“

„Kdo by se proti ní odvážil postavit?“

Nefertari mlčela.

„Myslíš mého staršího syna řenara, že? Jeho marnivost a ctiřádost znám, ale nebude takový blázen, aby se protivil oti.“

Královninu zahradu ozářily zlaté paprsky rodičího se slunce.

„Myslíš, že jsem naivní, Nefertari? Zdá se, že máš jiný názor než já.“

„Veličenstvo...“

„Máš nějakou určitou informaci?“

„Ne, je to jenom pocit, takový neurčitý pocit.“

„Tvůj duch je intuitivní a bystrý jako blesk. Pomluvy jsou ti cizí. Existuje ale jiný způsob, jak Ramsesovi zabránit vládnout než ho zabít?“

„Toho se právě bojím, Veličenstvo.“

Tuja pohladila větvičku tamaryšku.

„Myslíš, že by Šenar založil svoji vládu na zločinu?“

„Takové pomýšlení mě děsí stejně jako vás, ale nejsem ho schopna vyhnat z hlavy. Sudte mě přísně, pokud to považujete za nepravděpodobné, ale já jsem si to nemohla nechat pro sebe.“

„Jak je zajištěna Ramsesova bezpečnost?“

„Střeží ho stále jeho lev i pes, a také Serramanna, velitel osobní gardy. Od té doby, co se Ramses vrátil ze svého osamělého výletu do pouště, podařilo se mi ho přesvědčit, aby už nikdy nezůstával bez ochrany.“

„Státní smutek trvá už deset dní,“ připomněla velká královská manželka. „Za dva měsíce bude nesmrtelné Setchiho tělo uloženo do jeho věčného obydlí. Pak bude Ramses korunován a ty se staneš královnou Egypta.“

Ramses se matce uklonil a pak ji k sobě něžně přitiskl. Ona, která se zdála tak křehká, mu dávala lekcí důstojnosti a ušlechtilosti.

„Proč nás bůh podrobuje tak kruté zkoušce?“

„Setchiho duch žije v tobě, synu. Jeho čas se završil, tvůj začíná. Přemůže smrt, pokud budeš pokračovat v jeho díle.“

„Stín, který zanechal, je hluboký.“

„Nejsi snad Synem světla, Ramsesi? Rozptyl temnoty, které nás obklopují, a zažeň chaos, který na nás dotírá.“

Princ odstoupil od královny.

„Sbratřil jsem se v poušti se svým lvem...“

„To je znamení, na které jsi čekal, že?“

„Jistě, ale mohl bych tě poprosit o laskavost?“

„Poslouchám tě.“

„Když můj otec opouštěl Egypt, řídila jsi zemi ty.“

„Tak velí naše tradice.“

„Máš tedy s vládou zkušenosti a každý tě chválí a ctí. Proč nenastoupíš na trůn ty?“

„Protože taková nebyla Setchiho vůle. On ztělesňoval zákon, který milujeme a ctíme. Vybral tebe, synu, a vládnout tedy musíš ty. Já ti budu ze všech sil pomáhat, a budeš-li si to přát, budu ti radit.“

Ramses dál nenaléhal.

Matka byla jedinou bytostí, která mohla zvrátit běh osudu a sejmut z něho tu tíhu. Tuja však zůstávala věrná zesnulému králi a jeho vůli nezměnila. Přes všechny pochybnosti a úzkost bude Ramses nucen razit svou vlastní cestu.

Serramanna, velitel Ramsesovy osobní gardy, už neopouštěl palácové křídlo, kde budoucí král Egypta pracoval. Jmenování bývalého sardinského piráta na tak zodpovědné místo vyvolalo svého času spoustu řečí. Všichni byli přesvědčeni, že dřív či později ten obr s kadeřavým vousem Setchiho syna zradí.

Zatím se do paláce nedostal nikdo, kdo neměl jeho povolení. Velká královská manželka mu doporučila, aby každého vetřelce vyhnal a v případě nebezpečí neváhal a použil meče.

Když k jeho uším dolehly hněvivé hlasy, vrhl se Serramanna do dvorany vyhrazené návštěvníkům.

„Co se to tady děje?“

„Tento muž si vynucuje vstup,“ odpověděl strážce a ukazoval na vousatého chlapa s bujnou kšticí a širokými rameny.

„Kdo jsi?“ zeptal se Serramanna.

„Hebrejec Mojžíš, Ramsesův přítel z dětství a stavitel ve službách faraóna.“

„Co chceš?“

„Obvykle přede mnou Ramses dveře nezavírá!“

„Dnes o tom rozhoduji já.“

„Regent má domácí vězení?“

„Nutná bezpečnostní opatření... Důvod tvé návštěvy?“

„To se tě netýká.“

„V tom případě se vrať domů a k paláci se už nepřibližuj.

Jinak tě dám uvěznit.“

Aby Mojžíše zvládli, nestačili málem čtyři strážci.

„Upozorni Ramsese, že jsem tady. Bude tě to mrzet!“

„Tvé výhrůžky mě nezajímají.“

„Můj přítel na mě čeká! Copak to nechápeš?“

Spousta soubojů na život a na smrt a dlouhá léta, kdy žil jako pirát, vypěstovaly u Serramanny zostřený smysl pro nebezpečí. Navzdory fyzické síle a povýšenému tónu mu tenhle Mojžíš připadal upřímný.

Ramses a Mojžíš se objali.

„To už není palác,“ řekl Hebrejec, „ale nedobytná pevnost!“

„Matka, manželka, osobní sekretář, Serramanna a několik dalších se obávají nejhoršího.“

„Nejhoršího... Co to znamená?“

„Atentát.“

Na prahu dveří regentova audienčního sálu vedoucích do zahrady podřimoval Ramsesův mohutný lev. Mezi jeho předními tlapami spal Hlídač, žlutý pes.

„S těmi dvěma se ještě něčeho bojíš?“

„Nefertari je přesvědčena, že se Šenar nevzdal.“

„Útok ještě před uložením Setchiho do hrobky... To se mu moc nepodobá. Raději jedná ve skrytu a sází na čas.“

„Času má teď málo.“

„Máš pravdu... Ale neodvází se tě napadnout.“

„Kéž tě bohové slyší. Pro Egypt by z toho nevzešlo nic dobrého. Co se povídá v Karnaku?“

„Pomlouvá tě tam spousta lidí.“

Pod vedením hlavního stavitele vykonával Mojžíš funkci vedoucího prací na rozlehlém staveništi v Karnaku, kde začal Setchi s budováním obrovského sloupového sálu, přerušným jeho smrtí.

„Kdo ty řeči šíří?“

„Amonovi kněží, několik šlechticů, vezír z jihu... Tvá sestra Dolente a její manžel Sary je povzbuzují. Nesmířili se s exilem tak daleko od Memphidy, kterým jsi je potrestal.“

„Ten nenávidný Sary se mě pokusil zbavit, mne i mého osobního sekretáře a přítele z dětství Ameniho! To, že jsem ho přinutil přesídlit i s mojí sestrou do Théb, je směšně malý trest!“

„Těmhle jedovatým květinám se daří jenom na severu. Na jihu, v Thébách, hynou. Měl jsi být přísnější a odsoudit je ke skutečnému vyhnanství.“

„Dolente je moje sestra a Sary byl mým vychovatelem a učitelem.“

„Může král projevovat slabost vůči svým blízkým?“

Ramses byl zasažen do živého.

„Ještě králem nejsem, Mojžíši!“

„Přesto budeš nucen vznést žalobu a dát volný průchod právu.“

„Jestliže moje sestra a její manžel opustí určené území, potrestám je.“

„Rád bych ti věřil. Neuvědomuješ si dostatečně zlost a podrážděnost svých nepřátel.“

„Oplakávám otce, Mojžíši.“

„A zapomínáš na svůj lid a svoji zemi! Myslíš, že Setchi na nebesích schvaluje tvoji ochablost?“

Kdyby Mojžíš nebyl jeho přítelem, byl by ho Ramses snad uhodil.

„Má být podle tebe srdce monarchy vyprahlé?“

„Jak může člověk vládnout, pokud je uzavřený do své bolesti, ať je jakkoliv oprávněná? Šenar se mě pokusil zkorumpovat a postavit mě proti tobě. Pomůže ti to lépe změřit nebezpečí?“

Toto odhalení Ramsese ohromilo.

„Tvůj nepřítel je velký,“ pokračoval Mojžíš. „Vzpamatuješ se už konečně z té své strnulosti?“

3

Memphis, hospodářské centrum země ležící v místě, kde nilské údolí přechází v deltu, upadl do otupělé letargie. Většina obchodních lodí v jeho přístavu zůstala zakotvena u břehu. Po dobu sedmdesátidenního smutku budou obchodní transakce utlumeny a v prostorných šlechtických vilách se nebude konat žádný banket.

Setchiho smrt město ochromila. Jeho vláda zajistila blahobyť, který však byl v očích největších obchodníků křehký a nejistý, pokud by slabý faraón učinil Egypt zranitelným. A kdo se mohl rovnat Setchimu? Jeho starší syn Šenar by byl dobrým vládcem, ale nemocný panovník dal přednost mladému a horkokrevnému Ramsesovi, jehož impozantní zjev se hodil spíše k nějakému svůdci žen než k hlavě státu. I ti nejprozíravější se občas dopustí omylu, a tak zde, stejně jako v Thébách, kolovaly řeči, že se Setchi asi zmýlil, když určil svým následníkem mladšího syna.

Šenar přecházel netrpělivým krokem po přijímací místnosti ministra zahraničních věcí Meby, diskrétního, dobře vypadajícího šedesátníka s širokým, klidným obličejem. Byl Ramsesovým odpůrcem a podporoval Šenara, jehož politické a ekonomické názory považoval za vynikající. Otevřít velký středozemní a asijský trh tím, že vytvoří maximum obchodních spojení, a to i za cenu přezírání jistých staromódních hodnot, to přece byla budoucnost! Raději zbraně prodávat než je používat.

„Přijde?“ ptal se Šenar.

„Je na naší straně, uklidněte se.“

„Nemám rád takové divochy, jako je on. Mění názor podle směru větru.“

Setchiho starší syn byl malý, zavalitý, s kulatým obličejem a buclatými tvářemi. Tlusté a požívačné rty prozrazovaly vřelý vztah k dobrému jídlu, malá hnědá očka byla neustále ve střehu. Byl hřmotný a těžkopádný, nesnášel slunce a jakoukoliv fyzickou námahu. Úlisný, hladce plynoucí hlas se snažil vyjadřovat vznešenost a klid, který ovšem jeho majitel často postrádal.

Šenar byl zapřisáhlým odpůrcem války. Chránit svou zemi její izolací od obchodních proudů mu připadalo absurdní. Slovo ‚zrada‘ používají jenom moralisté neschopní získat majetek. Ramses, vychovaný postaru, si nezasluhuje vládnout a nebude toho ani schopen. Proto Šenar nepocitoval žádné výčitky svědomí, když proti němu osnoval spiknutí, které by jemu, schopnému politikovi, dopomohlo k moci: Egypt by mu za to byl jen vděčen.

Teď bylo zapotřebí, aby jeho hlavní spojenec před společným plánem necouvl.

„Dej mi napít,“ požádal Šenar.

Meba podal vzácnému hostu pohár chladného piva.

„Neměli jsme mu tolik věřit.“

„Přijde, jsem o tom přesvědčen. Nezapomeňte, že si přeje vrátit se co nejdřív domů.“

Konečně stráž Mebova sídla ohlásila příchod tolik očekávaného hosta. Světlovlasý Menelaos s pronikavými očima, syn Atreův, miláček boha války a král lakedaimonský, veliký bijce Trojanů, na sobě měl dvojité krunýř a široký opasek se dvěma zlatými sponami. Egypt mu poskytl pohostinství a čas na opravu jeho lodí, ale manželka Helena nechtěla zemi faraónů opustit, protože doma, u dvora svého manžela, se obávala příkoří podobajícího se otroctví.

Protože se Helena těšila podpoře a ochraně královny Tuji, měl Menelaos svázané ruce. Naštěstí mu přišel na pomoc Šenar a přiměl ho k trpělivé přípravě vítězné strategie.

Jakmile se Šenar stane faraónem, Menelaos odjede s Helenou do Řecka.

Řeční vojáci se už několik měsíců postupně mísili s obyvatelstvem. Jedni přecházeli pod egyptské velení, jiní si otevírali krámky a všichni vypadali spokojeně. Ve skutečnosti pouze čekali na příkaz svého šéfa, aby přešli do akce, a zopakovali tak na vyšší úrovni trik s trojským koněm.

Řek se podezíravě zahleděl na Mebu.

„Pošlete toho muže pryč,“ požádal Šenara. „Chci jednat jediň s vámi.“

„Ministr zahraničních věcí je naším spojencem.“

„Nebudu se opakovat.“

Šenar pokynul krajanovi, aby zmizel.

„Jak na tom jsme?“ chtěl vědět Menelaos.

„Nadešel čas udeřit.“

„Jste si tím úplň jist? S těmi vašimi podivnými zvyky a tou nekonečnou mumifikací ztratíme nakonec hlavu!“

„Musíme jednat dřív, než bude mumie mého otce umístěna v hrobce.“

„Moji muži jsou připraveni.“

„Nejsem stoupencem zbytečného násilí a...“

„Dost průtahů, Šenare! Vy Egyptáňe máte strach bojovat. My Řekové jsme strávili celá léta bojem s Trojany a zničili jsme je. Jestliže si přejete smrt toho Ramsese, tak už to jednou řekněte a důvěřujte mému meči!“

„Ramses je můj bratr a lest je někdy účinnější než hrubá síla.“

„Vítězství přinese jediň jejich spojení. Chcete snad mne, vítěze trojské války, učit strategii?“

„Musíte přece znovu získat Helenu.“

„Helena, Helena, pořád ona! Ta ženská je prokletá, ale bez ní se do Lakedaimonie nemůžu vrátit.“

„Takže provedeme můj plán.“

„Jaký je to plán?“

Šenar se usmál. Tentokrát stálo štěstí při něm. S pomocí toho Řeka se mu to podaří.

„Existují pouze dvě hlavní překážky: lev a Serramanna. Prvního otrávíme a druhého zabijeme. Potom Ramsese uneseme a vy ho odvezete do Řecka.“

„A proč ho rovnou nezabít?“

„Protože moje vláda nezačne v kaluži krve. Oficiálně se Ramses vzdá trůnu a rozhodne se odjet na dalekou cestu, během níž se stane obětí nešťastné nehody.“

„A Helena?“

„Jakmile budu korunován, moje matka mě musí poslechnout a přestane ji chránit. Nebude-li se Tuja chovat rozumně, zavřu ji do nějakého chrámu.“

Menelaos se zamyslel.

„Na Egyptana to není špatně vymyšleno... Máte potřebný jed?“

„Samozřejmě.“

„Řecký důstojník, kterého se nám podařilo zařadit do osobní gardy vašeho bratra, je zkušený voják. Podřízne Serramannovi hrdlo ve spánku. Kdy to spustíme?“

„Ještě chvíli strpení. Musím zajet do Théb. Udeříme po mém návratu.“

Helena vychutnávala každou vteřinu štěstí, o kterém si už myslela, že ji navždy opustilo. Na egyptském královském dvoře prožívala kouzelný sen, oblékala se do lehkých šatů vonících nektarem a hlavu si přikrývala závojem, který ji chránil proti slunci. Ona, s níž Řekové jednali jako se zrůdou, unikla Menelaovi, tomu chlípnému tyranovi a zbabělci, jehož největším potěšením bylo ji ponižovat.

Velká královská manželka Tuja a Nefertari, Ramsesova manželka, jí nabídly přátelství a umožnily žít svobodně

v zemi, kde žena nebyla zavřena ve svém domě, byt královském.

Byla Helena skutečně zodpovědná za ty tisíce mrtvých Řeků a Trojanů? Přece si nepřála to smrtící běsnění, které po celá léta nutilo mladé muže, aby se navzájem vraždili. Lidské řeči jí však nepřestávaly obviňovat a odsoudily ji, aniž jí daly možnost se bránit. Tady v Memphidě jí nikdo nic nevyčítal. Tkala, poslouchala hudbu a sama ji provozovala, koupala se v bazénech a těšila se nevyčerpatelným půvabům palácových zahrad. Řinčení zbraní utichlo a přenechalo místo ptáčím zpěvu.

Helena s bílými pažemi prosila několikrát denně bohy, aby její sen nikdy neskončil. Nepřála si nic jiného než zapomenout na minulost, Řecko i Menelaa.

Když teď kráčela pískovou alejí mezi řadami avokádovníků, povšimla si mrtvolky jeřába popelavého. Přistoupila blíž a uviděla, že břicho tohoto krásného ptáka je roztrhané. Klekla si a zkoumala vnitřnosti. U Řeků i u Trojanů znali všichni její věštecké schopnosti.

Menelaova manželka zůstala dlouhé minuty skloněná k zemi.

To, co vyčetla z vnitřností nešťastného jeřába, ji vyděsilo.

4

Théby, velké město v jižní části Egypta, byly doménou Amona, boha, který posílil paže osvoboditelů, jež před mnoha staletími zahaly hyksóské okupanty, kruté a barbarské Asiaty. Proto od chvíle, kdy země získala znovu nezávislost, vzdávali faraóni Amonovi čest a generace za generací zkrášlovaly jeho chrám. A proto také se stal Karnak, obrov-

ské a stále se rozšiřující chrámové staveniště, nejrozsáhlejší a nejbohatší z egyptských svatyní, jakýmsi státem ve státě, jehož velekněz se podobal spíše panovníku s rozsáhlými pravomocemi než služebníku božímu.

Ihned po svém příjezdu do Théb poprosil Šenar o audienci. Oba muži spolu jednali v dřevěném altánu, porostlém glyci-niemi a zimolezem, nedaleko posvátného jezírka, poskytujícího trochu svěžesti.

„Přišel jste bez doprovodu?“ divil se velekněz.

„O mé přítomnosti zde ví jen velmi málo lidí.“

„Ach... Vyžadujete tedy moji diskrétnost.“

„Váš nesouhlas s Ramsesem trvá i nadále?“

„Víc než jindy. Je mladý, horkokrevný, vznětlivý. Jeho panování bude katastrofální. Jeho jmenováním udělal Setchi obrovskou chybu.“

„Dáte mi svoji důvěru?“

„Jaké místo vyhradíte Amonovu chrámu, pokud usednete na trůn?“

„První, pochopitelně.“

„Setchi zvýhodňoval jiné kněžstvo, jako třeba v Heliopoli nebo v Memphidě. Mou jedinou ambicí je, aby Karnak nebyl odsunut do pozadí.“

„Takový je právě záměr Ramsesův, nikoliv můj.“

„Co navrhujete, Šenare?“

„Jednat. A jednat rychle.“

„Řečeno jinými slovy – ještě před uložením Setchiho mumie do hrobky?“

„To je skutečně naše poslední šance.“

Šenar nevěděl, že Amonův velekněz je těžce nemocen. Podle názoru jeho lékaře mu zbývalo už jen několik měsíců, ne-li týdnů života. Rychlé řešení proto připadalo hodnostáři jako výraz přízně bohů. Než zemře, bude mít to štěstí, že uvidí, jak je Ramses zbaven nejvyšší moci a Karnak zachráněn.

„Nepřipustím žádné násilí,“ prohlásil velekněz. „Amon nám dal mír a nikdo ho nesmí porušit.“

„Budte klidný. I když není schopen vládnout, je to můj bratr a cítím k němu velkou náklonnost. Nepomyslel jsem ani na vteřinu, že bych mu nějak ublížil.“

„Jaký osud jste mu určil?“

„Je to mladý, energický muž a přitahuje ho dobrodružství a dálky. Protože bude uvolněn od úkolu, který je pro něj příliš těžký, bude se moci vydat na velkou cestu a navštívit několik cizích zemí. Když se vrátí, budou nám jeho zkušenosti užitečné.“

„Záleží mi také na tom, aby vaši první rádkyní zůstala královna Tuja.“

„To se rozumí samo sebou.“

„Zůstaňte věrný Amonovi, Šenare, a osud se na vás usměje.“

Setchiho starší syn se uctivě uklonil. Důvěřivost tohoto starého kněze mu poskytovala skvělou příležitost.

Dolente, Ramsesova starší sestra, si potírala mastnou pleť balzámem. Nebyla ani krásná, ani ošklivá, byla příliš vysoká, neustále se cítila unavená a nenáviděla Théby a jih. Žena její společenské třídy mohla žít jedině v Memphidě a trávit čas starostmi o tisíc a jedno domácí drama, koření sladký život šlechtických rodin.

V Thébách se nudila. Vysoká společnost ji samozřejmě mezi sebe přijala. Běhala z jednoho banketu na druhý a těžila ze svého postavení dcery velkého Setchiho. Zdejší móda měla ale zpoždění za memphiskou a její manžel, břichatý a žoviální Sary, upadal pozvolna do neurastení. On, bývalý představený Kapu, univerzity určené k výchově a vzdělávání příštích vedoucích činitelů království, byl nyní kvůli Ramsesově chybě odsouzen k nečinnosti.

Ano, Sary byl duší komplotu usilujícího o Ramsesův pád. Ano, jeho manželka Dolente se postavila na Šenarovu stranu proti bratrovi. Ano, dali se špatnou cestou. Nebyl jim však Ramses v důsledku Setchiho smrti povinen odpustit?

Odpovědí na jeho krutost mohla být jedině pomsta. Ram- sesovo štěstí se nakonec zvrátí a toho dne Dolente a Sary vy- užijí příležitosti. Zatím bude Dolente pečovat o svou plet a Sary bude číst nebo spát.

Šenarův příchod je vytrhl z otupělosti.

„Můj milovaný bratříček!“ vykřikla Dolente a políbila ho. „Přinášíš dobré zprávy?“

„Možná.“

„Nenapínej nás!“ vyzval ho Sary.

„Stanu se králem.“

„Hodina naší pomsty je tedy blízko?“

„Vraťte se se mnou do Memphidy, až do Ramsesova zmi- zení vás ukryju.“

Dolente zbledla.

„Zmizení...“

„Uklidni se, sestřičko. Odjede do ciziny.“

„Dáš mi důležité místo u dvora?“ zeptal se Sary.

„Jednal jsi neobratně,“ odpověděl Šenar, „ale i tak tvoje schopnosti ocením. Buď mi věrný, a tvoje kariéra bude skvělá.“

„Máš moje slovo, Šenare.“

Krásná Iset se zoufale nudila v nádherném thébském paláci, kde s láskou vychovávala Chaa, syna, kterého jí dal Ramses. Půvabná, roztomilá a veselá Iset se zelenýma očima, malým rovným nosíkem a jemně vykrojenými rty byla velice hezká žena a druhá regentova manželka.

„Druhá regentova manželka‘... Jak bylo těžké souhla- sit s tímto titulem a snášet podmínky, které z něho vyplý- valy! Přesto však Iset nedokázala na Nefertari žárlit. Byla tak krásná, sladká, hluboká... Měla impozantní vzhled budoucí královny, aniž o to nějak usilovala.

Iset by si přála, aby její srdce zahořelo nenávistí, která by jí poskytla důvod zuřivě bojovat proti Ramsesovi i Nefertari.

Ale dál milovala muže, který jí poskytl tolik štěstí a rozkoše, muže, kterému dala syna.

Krásná Iset opovrhovala mocí a poctami. Milovala Ramsese pro něho samotného, pro jeho sílu a zvláštní fluidum, které z něho vyzařovalo. Žít daleko od něho bylo někdy nesnesitelné. Jak to, že si neuvědomuje její sklíčenost?

Brzy se Ramses stane králem a bude jí věnovat už jenom stále vzácnější krátké návštěvy, během nichž ona znovu podlehne, neschopna odolat. Kdyby se aspoň mohla zamilovat do někoho jiného... Ale nápadníci byli nudní, bez osobnosti.

Když jí majordomus ohlásil Šenarovu návštěvu, byla překvapena. Co dělá Setchiho starší syn v Thébách před pohřebním obřadem?

Přijala ho v sále, který měl dobré větrání díky úzkým oknům, umístěným pod stropem a propouštějícím pouze část slunečních paprsků.

„Jste nádherná, Iset.“

„Co chcete?“

„Vím, že se nemáme rádi, ale také vím, že jste inteligentní a umíte zhodnotit situaci z pohledu vašich zájmů. Podle mne máte schopnosti být velkou královskou manželkou.“

„Ramses rozhodl jinak.“

„A kdyby neměl co rozhodovat?“

„Co tím chcete říct?“

„Můj bratr není smyslů zbavený. Pochopil, že vládnout Egyptu je mimo jeho dosah.“

„Což znamená...“

„Což znamená, že pro blaho naší země převezmu tento obtížný úkol já a vy se stanete královnou Obou zemí.“

„Ramses se nevzdal, lžete!“

„Ale ne, moje něžná a krásná přítelkyně. Připravuje se na dlouhou cestu spolu s Menelaem a požádal mě, abych z úcty k památce našeho otce nastoupil po Setchim. Po svém návratu se bude můj bratr těšit všem privilegiím, která mu vzhledem k jeho postavení náleží, můžete si být jistá.“

„Zmínil se... o mně?“

„Obávám se, že na vás zapomněl, stejně jako na svého syna. Duchem je už někde daleko na cestách.“

„Bere s sebou Nefertari?“

„Ne, touží po objevování nových žen. Pokud jde o rozkoš, je můj bratr nenasytý, ne?“

Krásná Iset se zdála nesvá. Šenar ji toužil vzít za ruku, ale to by bylo příliš předčasné. Spěch by ho dovedl k porážce. Bude muset mladou ženu napřed uklidnit a pak ji dobýt něhou a přesvědčováním.

„Malému Chaovi se dostane nejlepší výchovy, sliboval, a vy se už o to nebudete muset starat. Po uložení Setchiho do hrobky se spolu vrátíme do Memphidy.“

„Ramses... Ramses už bude pryč?“

„Samozřejmě.“

„Nezúčastní se pohřebních obřadů?“

„Lituji, ale je to tak. Menelaos svůj odjezd už nechce odkládat. Zapomeňte na Ramsese, Iset, a chystejte se stát královnou.“

5

Iset strávila bezesnou noc,

Šenar lhal. Ramses by nikdy neopustil Egypt a nevláčet se jen tak pro zábavu po cizích zemích. Kdyby nebyl přítomen pohřebním obřadům Setchiho, bylo by to proti jeho vůli.

Ramses se k ní rozhodně zachoval krutě. Ona ho ale nezradí tím, že se vrhne do Šenarovy náruče. Iset neměla nejmenší chuti stát se královnou a opovrhovala tím ctižádostivcem s tváří jako měsíc a lísavými slovy, který si byl tolik jist svým vítězstvím!

Její úkol byl jasný: upozornit Ramsese na spiknutí, které proti němu organizuje jeho starší bratr, a na jeho záměry.

Napsala na papyrus dlouhý dopis, kde podrobně vylíčila Šenarovy návrhy, a zavolala si nadřízeného královských posílů, pověřených přepravou pošty do Memphidy.

„Tento vzkaz je velmi důležitý a naléhavý.“

„Osobně se o něj postarám,“ ujistil ji úředník.

Provoz v thébském říčním přístavu se v období smutku značně snížil, stejně jako v Memphidě. V přístavišti vyhrazeném pro rychlé lodě mířící na sever podřimovali vojáci. Nadřízený královských posílů zavolal na jednoho námořníka.

„Zvedni kotvu, vyplouváme.“

„To není možné.“

„Z jakého důvodu?“

„Karnacký velekněz zabavil loď.“

„Nikdo mě neupozornil.“

„Příkaz právě přišel.“

„Přesto zvedni kotvu. Mám důležitý vzkaz pro královský palác v Memphidě.“

Na palubě lodi, kterou si chtěl úředník vypůjčit, se objevil muž.

„Příkaz je příkaz,“ prohlásil, „a vy ho musíte respektovat.“

„Kdo jste, že se mnou mluvíte takovým tónem?“

„Šenar, faraónův starší syn.“

Nadřízený královských posílů se uklonil.

„Promiňte mi laskavě moji opovážlivost.“

„Zapomenu na to, když mi předáte ten vzkaz, který vám svěřila krásná Iset.“

„Ale...“

„Je skutečně určen královskému paláci v Memfidě?“

„Vašemu bratru Ramsesovi.“

„Právě odplouvám, abych u něho byl co nejdřív. Bojíte se, že nejsem vhodným poslem?“

Úředník předal Šenarovi zprávu.

Jakmile loď nabrala rychlost a vzdálila se od Théb, Šenar Isetin dopis roztrhal a kousky papýru rozvál vítr.

Letní noc byla teplá a voňavá. Jak uvěřit, že Setchi opustil svůj lid a duch Egypta oplakává smrt krále hodného monarchů Staré říše? Večery byly obvykle veselé a rušné. Na návších i v uličkách měst se tančilo, zpívalo a vyprávěly se příběhy, hlavně bajky, kde zvířata přebírala místa lidí a jednala s větší moudrostí. V období smutku a mumifikace královského těla však smích a zábava zmizely.

Hlídač, žlutý Ramsesův pes, spal opřený o bok Zabijáka, mohutného lva, pověřeného hlídáním soukromé regentovy zahrady. Pes a lev se usadili na svěží trávě poté, co ji zahradníci pokropili.

Jeden z nich byl Řek, Menelaův voják, který se vmísil mezi skupinu. Než zahradu opustil, odložil na záhonu lilií otrávené masové kuličky. Mlsnota nenechá obě zvířata v klidu. I když bude šelma umírat dlouhé hodiny, žádný veterinář ji nezachrání.

Hlídač zvěřil neobvyklý pach jako první.

Zív, protáhl se, nasál noční vzduch a drobným klusem se rozběhl k liliím. Bambulatý čenich ho táhl ke kuličkám, které dlouho očichával. Pak se obrátil ke lvu. Hlídač nebyl sobecký a nechtěl se z tak krásného nálezu těšit sám.

Tři vojáci seděli na ohrazení zahrady a spokojeně sledovali, jak se lev vzpamatoval z otupělosti a jde za psem. Ještě chvilka trpělivosti a cesta bude volná. Dostanou se bez problémů až k Ramsesovu pokoji, překvapí ho ve spánku a odnesou na Menelaovu loď.

Pes se lvem znehybněli s hlavami u záhonu.

Spokojeně si lehli mezi květiny.

Za deset minut jeden z Řeků seskočil na zem. Vzhledem k množství a síle jedu musela být velká šelma už ochrnutá.

Průzkumník dal svým kamarádům znamení a ti se k němu připojili v aleji, vedoucí k Ramsesovu pokoji. Chystali se vniknout do paláce, když je podivné vrčení přimělo se obrátit.

Setkali se s upřeným pohledem Zabijáka a Hlídače, kteří stáli těsně za nimi. Mezi polámanými liliemi ležely nedotčené masové kuličky, jak je tam zanechal psí čenich. Lev si ověřil podloženost přítelovy předtuchy a otrávenou potravu podupal.

Tři Řekové ozbrojení noži se k sobě přitiskli.

Zabiják roztáhl drápy a s otevřenou tlamou se vrhl na ve-třelce.

Řecký důstojník, kterému se podařilo vetřít do osobní Ramsesovy gardy, pomalu kráčel spícím palácem směrem k regentovým pokojům. Měl prohlížet chodby a upozorňovat na přítomnost všeho neobvyklého. Vojáci ho dobře znali, a nechali ho proto s naprostým klidem projít.

Řek zamířil ke granitovému prahu, kde spal Serramanna. Neprohlašoval snad Sardiňan, že kdo se bude chtít dostat k Ramsesovi, musí napřed podříznout hrdlo jemu? Jakmile ho odstraní, bude regent zbaven svého hlavního ochránce a jeho garda se připojí k Šenarovi, novému pánu Egypta.

Řek se zastavil a poslouchal.

Žádný zvuk, pouze pravidelné oddechování spáče.

Navzdory fyzické síle potřeboval Serramanna přece jen několik hodin spánku. Možná se ale zachová jako kočka a probudí se, až ucítí nebezpečí. Řek ho musí překvapit a neponechat své oběti žádnou možnost reakce.

Opatrný důstojník ještě chvíli poslouchal. Není žádných pochyb: Serramanna je mu vydán napospas.

Řek vytáhl z pouzdra dýku a zadržel dech. Se zuřivým rozmachem se vrhl spícímu muži po hrdle.

Za útočnickovými zády se ozval vážný hlas.

„Na zbabělce je to vynikající výkon.“

Řek se obrátil.

„Zabil jsi tělo ze slámy a hadrů,“ vysvětlil mu Serramanna. „Podobný útok jsem čekal, a tak jsem napodobil oddychování spáče.“

Menelaův člověk sevřel rukojeť dýky.

„Odhoď zbraň.“

„Stejně ti podřežu hrdlo.“

„Zkus to.“

Sardiňan převyšoval Řeka nejmiň o tři hlavy.

Dýka protala vzduch. Navzdory své výšce a váze se Sardiňan pohyboval s překvapující obratností.

„Neumíš se ani bít,“ konstatoval Serramanna.

Podrážděný řecký voják se pokusil o fintu: úskok stranou a pak výpad dopředu, hrotem ostří na protivníkovu břicho.

Sardiňan mu hranou pravé ruky přerazil zápěstí a potom mu levou pěstí prorazil spánek. Řek se zhroutil s vyhrzlým jazykem a skelným pohledem. Byl mrtev dřív, než dopadl na zem.

„O jednoho zbabělce míň,“ zabručel Serramanna.

Probuzený Ramses se dozvěděl o obou neúspěšných atentátech. Na zahradě podlehli tři vojáci lvím drápům a na chodbě odešel na věčnost další Řek, člen regentovy osobní gardy.

„Chtěli vás zabít,“ prohlásil Serramanna.

„Promluvil ten muž?“

„Neměl jsem čas ho vyslechnout. Nelitujte to nemešlo, jako voják nestál vůbec za nic.“

„Nebyli ti Řekové Menelaovi lidé?“

„Já toho tyrana nesnáším. Dejte mi možnost utkat se s ním v osobním souboji, a odešlu ho do pekla, kterého se tak bojí! Do pekla přízraků a beznadějných hrdinů.“

„Prozatím jenom zdvojnásobíš gardu.“

„Obrana není dobrá strategie, princí. K vítězství vede jedině útok.“

„Je ovšem třeba odhalit nepřítele.“

„Menelaos a jeho Řekové! Jsou to lháři a pokrytci. Co nejrychleji je vyžeňte, jinak začnou znovu!“

Ramses položil Serramannovi ruku na rameno.

„Čeho bych se měl bát, když ty jsi mi věrný?“

Zbytek noci strávil Ramses na zahradě se svým lvem a psem. Šelma usnula a Hlídač podřimoval. Setchiho syn snil o pokojném světě, ale lidské vášně nerespektovaly ani období mumifikace zesnulého faraóna.

Mojžíš měl pravdu: projevováním šlechetnosti vůči nepřátelům násilí nezastavíme, ale právě naopak! Vzbudíme v nich dojem, že mají co do činění se slabochem, kterého není těžké zničit.

Na úsvitu vystoupil Ramses z temnot své bolesti. Přestože je Setchi nenahraditelný, musí se jeho syn dát do práce.

6

V Setchiho Egyptě byly chrámy zodpovědné za přerozdělování potravin a výrobků, které jim byly svěřeny. Od zrodu faraónské civilizace vyžadoval zákon Maat, křehké bohyně spravedlnosti a pravdy, aby každé dítko země velevalo bohy a nic mu nechybělo. Jak se veselit, když bude jediný žaludek trpět hladem?

Na vrcholu státní moci byl faraón zároveň kormidlem, které udávalo směr, i kapitánem lodí zajišťujícím soudržnost posádky. Musel udržovat pevnou solidaritu, bez níž by se společnost rozpadla a zahynula na vnitřní konflikty.

Ačkoliv oběh potravin závisel zejména na úřednících, jejichž schopnosti byly jedním z klíčů egyptské prosperity, pracovalo ve shodě s chrámy i několik nezávislých obchodníků, cestujících a volně obchodujících po celé zemi.

To byl i případ Raji, Syřana usazeného v Egyptě už deset let. Měl dopravní loď a stádo oslů, neustále se pohyboval sem a tam, ze severu k jihu a z jihu na sever, a prodával víno, masové konzervy a vázy dovážené z Asie. Byl střední postavy, nosil špičatou bradku a tuniku s barevnými pruhy, byl zdvořilý, diskrétní, poctivý a těšil se úctě mnohých zákazníků, kteří oceňovali jeho náročnost na kvalitu a mírné ceny. Šzil se se svou novou zemí tak dokonale, že mu jeho pracovní povolení bylo každoročně prodlužováno bez průtahů. Jako tolik jiných cizinců splynul s obyvatelstvem a nijak se od místních nelišil.

Nikdo netušil, že obchodník Raja je špion ve službách Chetitů.

Měl od nich za úkol posbírat maximum informací a bez prodlení je předávat. Tak si budou asijsí válečníci moci vybrat k útoku na faraónovy vazaly nejprůhodnější chvíli a zmocnit se jejich území, než zaplaví samotný Egypt. Protože se Raja přátelil s četnými důstojníky, celníky a policisty, dozvídal se spoustu důvěrností a výtah z nich pak posílal do hlavního města Chetitů Chattušaše formou kódovaných zpráv, ukrytých v alabastrových vázách, určených náčelníkům klanů v jižní Sýrii, oficiálním spojenci Egypta. Několikrát se stalo, že celníci prohledali náklad a četli Rajovy texty, ale viděli jen nevinná obchodní sdělení a faktury, které měly být zaplacené. Syrský dovozce, další člen špionážní sítě, dodával vázy jejich adresátům a sdělení pak jednomu ze svých kolegů v severní Sýrii, která byla pod chetitským protektorátem. Tento kolega je potom dopravil až do Chattušaše.

Chetitská říše, největší vojenská mocnost blízké Asie, tak mohla na základě zpráv z první ruky měsíc za měsícem sledovat egyptský politický vývoj.

Setchiho smrt a období smutku se zdály být skvělou příležitostí k útoku na Egypt. Raja však velmi naléhal a přesvědčoval chetitské generály, že by se vrhli do nesmyslného dobrodružství. Egyptská armáda nebyla, jak se mylně domnívali, demobilizo-

vána, ale právě naopak: z obavy před vlnou invazí zdvojnásobila zabezpečení hranic, než bude ustaven nový monarcha.

Díky žvanivosti Ramsesovy sestry Dolenty se navíc Raja dozvěděl, že Šenar, starší bratr budoucího krále, se nesmíří s tím, že bude odsunut do pozadí. Řečeno jinými slovy, organizuje spiknutí, aby se zmocnil vlády ještě před korunovaci.

Špión Šenarovu osobnost dlouho studoval: aktivní, obratný, ctižádostivý, neúprosný, když je ve hře jeho osobní prospěch, lstivý a s velice odlišným charakterem než Setchi a Ramses. Vidět ho na trůnu představovalo perspektivu spíše potěšující, protože se zdálo, že padl do léčky nastražené Chetity, kteří předstírali rozhodnou vůli navázat s Egyptem ty nejlepší diplomatické a obchodní vztahy a zapomenout na staré střety. Nevzdal se snad i Setchi příležitosti zmocnit se slavné pevnosti Kadeš, brány k chetitskému obrannému systému? Nejvyšší vládce anatolských válečníků se s oblibou nechával slyšet, že opouští všechny rozpínavé cíle, protože doufá, že nový faraón uvěří jeho ujišťování a sníží své vojenské síly.

Raja pozorně zjišťoval, kdo jsou Šenarovi spojenci a jaký je jeho plán. Instinkt ho orientoval na řeckou kolonii usazenou v Memfidě. Vždyť Menelaos se jasně ukázal jako krutý žoldněř, jehož nejkrásnějšími vzpomínkami byly masakry spáchané v Troji. Podle lidí z jeho okolí by řecký panovník další pobyt v Egyptě už nesnesl. Snil o návratu s Helenou do Lakedaímonie, aby tam mohl oslavovat svá vítězství. Šenar musel zřejmě bohatě zaplatit několika řeckým žoldákům, aby ho zbavili Ramsese a on se mohl ujmout Setchiho nástupnictví.

Raja dospěl k přesvědčení, že Ramses bude pro Chetity nebezpečným faraónem. Byl bojovný, měl stejné odhodlání jako jeho otec a mohl se nechat unést prudkostí svého mládí. Bylo rozhodně lepší podporovat záměry tvárnějšího a vyrovnanějšího Šenara.

Zprávy však nebyly dobré: podle jednoho palácového sluhy bylo několik řeckých žoldněřů zabito, když se pokusili zavraždit Ramsese. Zdálo se, že spiknutí nemělo úspěch.

Příští hodiny budou poučné: buď se Šenarovi podaří vyvléknout se z podezření a bude mužem s budoucností, nebo toho nebude schopen a pak si zaslouží, aby byl odstraněn.

Menelaos dupal po štítu, který mu pomohl odrazit tolik ran na bitevním poli, a zlomil jedno z kopí, jež prorazila hrudi četných Trojanů. Potom uchopil vázu a mrštil jí o zeď předpokoje ve své vile.

Ještě plný vzteku se obrátil k Šenarovi.

„Porážka... Jak to porážka! Moji mužové nejsou nikdy poraženi, to si zapamatujte! Vyhráli jsme trojskou válku, jsme vítězové!“

„Je mi líto, že s vámi nemohu souhlasit. Ramsesův lev zabil tři vaše žoldnéře a Serramanna čtvrtého.“

„Byli zrazeni!“

„Ne, jenom neschopní splnit úkol, kterým jste je pověřil. Teď vám Ramses nedůvěřuje. Nepochybně nařídí vaše vypovězení.“

„Neodjedu bez Heleny...“

„Prohrál jste, Menelae.“

„Váš plán byl pitomý!“

„Přesto se vám zdál uskutečnitelný.“

„Odejděte odtud!“

„Připravte se na odjezd.“

„Vím, co mám dělat.“

Nosič opáneků a osobní Ramsesův sekretář Ameni byl regentův přítel z dětství. Přisahal princovi věrnost a spojil svůj osud s jeho, ať se děje, co se děje. Malý, křehký, hubený, s vlasy prořídlymi navzdory mládí, neschopný nosit něco těžkého, avšak neúnavně pracovitý a vynikající písař, neustále skloněný nad listinami, z nichž vybíral to podstatné, aby byl Ramses dokonale informován. Ameni neměl žádné vlastní

ambice, ale u svých dvaceti podřízených elitních úředníků nesnášel sebemenší nepřesnost. Přesnost a disciplína byly pro něho posvátné.

I když si příliš nevážil takových hrubců, jako byl Serramanna, uznával, že při obraně Ramsese před řeckým útočníkem byl velice úspěšný. Princova reakce ho překvapila. Budoucí faraón ho s naprostým klidem požádal, aby mu podrobně popsal hlavní státní útvary, jejich chod a vzájemné vztahy.

Když Serramanna upozornil Ameniho na Šenarův příchod, byl osobní regentův tajemník podrážděn. Návštěva ho vyrušila právě ve chvíli, kdy studoval reformu starých zákonů o využívání pramic pro hromadnou přepravu.

„Nepřijímej ho,“ doporučil Ameni Ramsesovi.

„Šenar je můj bratr.“

„Je to intrikán, který jde jenom za svým osobním ziskem.“

„Myslím, že vyslechnout ho musím.“

Ramses přijal bratra v zahradě. Lev ležel ve stínu sykomory a vypadal, že spí, a žlutý pes ohryzával kost.

„Jsi hlídán líp než Setchi!“ vyslovil údiv Šenar. „Člověk se k tobě skoro nemůže dostat.“

„Nevíš, že se Řekové pokusili vniknout do paláce s nepřátelskými úmysly?“

„To samozřejmě vím, ale právě jsem odhalil jméno autora toho spiknutí.“

„Jak jsi to zjistil, bratříčku?“

„Menelaos se mě pokusil podplatit.“

„Co ti nabídl?“

„Abych se zmocnil trůnu.“

„A ty jsi odmítl.“

„Miluji moc, Ramsesi, ale znám své hranice a nemám v úmyslu je překračovat. Budoucím faraónem jsi ty a nikdo jiný. Vůle našeho otce musí být respektována.“

„Proč podstoupil Menelaos takové riziko?“

„Pro něho je Egypt vězením. Jeho přání vrátit se s Helenou do Lakedaimonie ho připravilo o rozum. Je přesvědčen, že jeho manželku držíš násilím. Mojí rolí by bylo vypovědět tě do oáz, osvobodit Helenu a jemu dovolit odplout.“

„Helena jedná podle své svobodné vůle.“

„V očích Řeka je něco takového nepředstavitelné. Žena musí být vždy řízena mužem.“

„Že by byl natolik omezený?“

„Menelaos je tvrdohlavý a nebezpečný. Reaguje jako řecký hrdina.“

„Co mi radíš?“

„Vzhledem k neodpuštělnému činu, který spáchal, ho okamžitě vypověz.“

7

Básník Homér bydlel ve velmi prostorném sídle nedaleko regentova paláce. Měl k ruce kuchaře, uklízečku a zahradníka, sklep zásobený deltským vínem, které kořenil anýzem a koriandrem, a téměř nevycházel ze své zahrady, jejímž nejvýznamnějším stromem byl citroník, nezbytný pro jeho inspiraci.

Tělo si natíral olivovým olejem a rád kouřil šalvějové listy nacpané do dýmky, jejíž hlavičku tvořila velká šnečí ulita. S černobílým kocourem Hektorem na kolenou diktoval buď Amenimu, nebo jinému písaři, kterého mu Ramses poslal, verše své Iliady.

Regentova návštěva básníka potěšila. Jeho kuchař přinesl krétskou nádobu s velmi úzkým hrdlem, kterým protekl jen tenký pramínek chladivého aromatizovaného vína. V zahradním pavilónku na čtyřech sloupcích z akácie, pokrytém střechou z palmového listí, bylo vedro snesitelné.

„To teplé léto léčí moje bolesti,“ prohlásil Homér, jehož vrásčitý obličej s ostrými rysy byl ozdoben bílým vousem. „Míváte také bouřky jako v Řecku?“

„Bůh Sutech někdy rozpoutá velmi děsivé bouře,“ odpověděl Ramses. „Nebe se pokryje temnými mračny, křížují ho blesky, burácí hrom, liják naplní vyschlá vádí, proudy vod se valí a nesou s sebou spousty kamení. Srdce lidí se plní strachem a někteří se bojí zpusťování celé země.“

„Copak Setchi nenosil Sutechovo jméno?“

„Pro mne to bylo dlouho velkým tajemstvím. Jak se může faraón odvážit toho, že si vybere Usirova vraha za svého boha-ochránce? Pochopil jsem, že ovládl Sutechovu sílu, tu nezměrnou moc nebes, a využil ji k vytvoření ladu a harmonie, nikoliv chaosu.“

„Je to podivná země, ten Egypt! Neutkal jste se právě s jistým druhem bouře?“

„Ozvěna toho dramatu pronikla až do vaší zahrady?“

„Zrak mi ochabuje, ale sluch mám vynikající!“

„Takže už víte, že vaši krajané se mě pokusili zabít.“

„Především jsem napsal tyto verše: Bojím se, by nelapila vás oka sítě, již neunikne nic, a kořisti nepřátelských válečníků jste nestali se všichni. Zpusťují oni města vaše. Myslete na to dnem i nocí a bojujte bez oddechu, chcete-li výtkám uniknout.“

„Jste snad věštec?“

„Nepochybují o vaší dvornosti, ale budoucí faraón přichází zřejmě pro radu ke starému nemohoucímu Řekovi.“

Ramses se usmál. Homér byl spíše drsný a přímý, ale takové chování se mu líbilo.

„Podle vašeho názoru jednali útočníci z vlastní iniciativy, nebo na Menelaův rozkaz?“

„Neznáte dobře Řeky! Rozdmýchávat komploty je jejich oblíbenou hrou. Menelaos chce Helenu a vy ji před ním ukrýváte. Jediné řešení: násilí.“

„Neuspělo.“

„Menelaos je spíše chabého rozumu, omezenec. Nevzdá se a vyhlásí vám válku i ve vaší vlastní zemi, aniž by pomyslel na důsledky.“

„Co mi doporučujete?“

„Pošlete ho s Helenou zpátky do Řecka.“

„Ale ona odmítá!“

„Ačkoliv si to nepřála, ta žena zavinila jenom samé neštěstí a smrt. Chtít změnit běh osudu je utopie.“

„Může si svobodně vybrat zemi, ve které chce žít.“

„Varoval jsem vás. Ach, nezapomeňte mi poslat nové papýry a olivový olej nejlepší kvality.“

Každý by chování básníka s bílým vousem hodnotil jako poněkud málo vybroušené. Ramses měl jeho upřímnost rád. Byla mu užitečnější než uklidňující řeči dvořanů.

Jakmile Ramses překročil práh palácového křídla, které mu bylo vyhrazeno, vrhl se k němu Ameni. Takové vzrušení se mu příliš nepodobalo.

„Co se děje?“

„Menelaos... Menelaos!“

„Co udělal?“

„Vzal jako rukojmí přístavní zaměstnance, ženy a děti a vyhrožuje, že je zabije, jestliže mu ještě dnes nedáš Helenu.“

„Kde je teď?“

„Na své lodi. I s rukojmími. Všechna plavidla jeho flotily jsou připravena zvednout kotvu. Ve městě nezůstal ani jeden jeho žoldněř.“

„Kdo je zodpovědný za bezpečnost přístavu?“

„Nebud' příliš přísný... Menelaos a jeho muži naše vojáky dohlížející na nábřeží překvapili a zajali.“

„Víš o tom moje matka?“

„Čeká na tebe spolu s Nefertari a Helenou.“

Setchiho vdova a manželky Ramsese a Menelaia se tvářily ustaraně. Tuja seděla na nízké stoličce z pozlaceného dřeva, Nefertari na skládací židličce a Helena se opírala o světle zelený sloup ve tvaru lotosu.

Audienční sál velké královské manželky byl chladný a nepřívětivý. Jemné vůně okouzlovaly chřípí. Kytice na faraónově trůnu připomínala dočasnou nepřítomnost monarchy.

Ramses se uklonil před matkou, políbil něžně manželku a pozdravil Helenu.

„Jsi informován?“ zeptala se Tuja.

„Ameni neskrýval vážnost situace. Kolik je rukojmích?“

„Padesát.“

„I kdyby se jednalo o jediného člověka, musí zůstat naživu.“

Ramses se obrátil k Heleně.

„Jestliže zaútočíme, Menelaos rukojmí zabije?“

„Vlastní rukou je podřeže.“

„Odváží se spáchat tak barbarský čin?“

„Požaduje mne. Jestliže prohraje, zabije, než bude sám zabit.“

„Pozabíjet tolik nevinných...“

„Menelaos je válečník. V jeho očích existují jenom spojenci a protivníci.“

„A jeho vlastní muži... Uvědomuje si, že nikdo z nich nepřežije, budou-li rukojmí zabiti?“

„Zemřou jako hrdinové, jejich čest bude zachráněna.“

„Hrdinové? Vrahové bezbranných lidí?“

„Zvítězit, nebo zemřít. Jiný zákon Menelaos nezná.“

„Peklo řeckých hrdinů je zřejmě temná a beznadějná propast.“

„Naše smrt je temná, to je pravda, ale chuť se být je silnější než touha přežít.“

Nefertari přistoupila k Ramsesovi.

„Co míníš dělat?“

„Půjdu sám a beze zbraně na Menelaovu loď a pokusím se ho přivést k rozumu.“

„To je utopie,“ usoudila Helena.

„Přesto se o to musím pokusit.“

„I tebe zajme jako rukojmí!“ zasáhla Nefertari.

„Nemáš právo se vydávat v takové nebezpečí,“ soudila Tuja. „Nepřistoupil bys tak na protivníkovu hru a nepadl do pasti, kterou ti nachystal?“

„Odveze tě do Řecka,“ prorokovala Nefertari, „a v Egyptě se ujme vlády někdo jiný. Někdo jiný, kdo najde s Menelaem společnou řeč a pošle mu Helenu výměnou za obchodní dohodu.“

Ramses pohlédl tázavě na matku. Ta Nefertarin názor nepopřela.

Helena přistoupila k Ramsesovi.

„Jestliže je vyjednávání s Menelaem nemožné, je tedy nutné, abych se mu vydala na milost a nemilost.“

„Ne,“ řekl jí. „Vaši oběť odmítáme. Chránit hosta je svatá povinnost.“

„Ramses má pravdu,“ potvrdila velká královská manželka. „Když ustoupíme Menelaovu vydírání, propadne Egypt zbabělosti a bude zbaven přítomnosti Maat.“

„Jsem za tu situaci zodpovědná a...“

„Nenaléhejte, Heleno. Protože jste si zvolila život u nás, ručíme za vaši svobodu.“

„Je na mně, abych stanovil taktiku,“ usoudil Setchiho syn.

Roztřesený a zpocený ministr zahraničních věcí Meba vedl s Menelaem rozhovor z memfiského přístaviště. Báł se, že bude každým okamžikem proklán šípem nějakého řeckého lučištníka. Přesto se mu podařilo přimět lakedaimonského krále, aby uznal stanovisko Ramsese, který si přál uspořádat na počest odjíždějící Heleny velký banquet.

Po tvrdém jednání řecký panovník nakonec souhlasil, ale oznámil, že rukojmí nedostanou jíst, dokud nebude Helena na palubě. Nepochestí je dřív, dokud jeho loď nedoprovázené žádným egyptským plavidlem nevyplují na širé moře.

Meba opustil za všeobecného posměchu řeckých vojáků živý a zdravý spěšným krokem přístaviště. Útěchou mu byla Ramsesova pochvala.

V průběhu noci musí regent najít způsob, jak osvobodit rukojmí.

8

Štědně vysoký, černovlasý a svalnatý zaklínač hadů Setau se miloval se svojí sladkou núbijskou manželkou Lotos, jejíž štíhlé a jemné tělo bylo neustálou výzvou k potěšení. Bydleli na okraji pouště, daleko od centra Memfidy, ve velkém stavení, které jim sloužilo za laboratoř. Několik místností bylo zaplněno křivulemi různých velikostí a předměty podivných tvarů, které umožňovaly zpracování hadího jedu a přípravu roztoků nezbytných pro lékaře.

Mladá Núbijka byla nádherně pružná a ochotně se oddávala nevyčerpatelným nápadům Setaua, jehož představivost se zdála být bezbřehá. Od chvíle, kdy se s ní oženil a přivedl si ji do Egypta, ho nepřestávalo překvapovat, jak jsou její znalosti o hadech hluboké a bystré. Společná vášeň jim umožňovala jít stále dál a objevovat stále nové léky, jejichž zpracování vyžadovalo dlouhou zkušenost.

Právě když Setau hladil jemně její prsa, jako by se dotýkal poupat květů, na prahu domu se vztyčila domácí kobra.

„Návštěva,“ konstatoval Setau.

Lotos pohlédla na nádherného plaza. Podle způsobu, jak se komíhal, poznala, jestli přichází přítel, nebo nepřítel.

Setau opustil útulné lůžko a uchopil klacek. I když kobře, jejíž chování bylo klidné, důvěřoval, toto noční překvapení nemuselo věstít nic dobrého.

Kůň se v prudkém cvalu zarazil pár metrů od domu. Jezdec seskočil na zem.

„Ramses! U mne a uprostřed noci!“

„Doufám, že tě nevyrušuju?“

„Po pravdě řečeno, tak trochu. Lotos a já...“

„Je mi líto, že vás obtěžuju, ale potřebuju tvoji pomoc.“

Setau a Ramses spolu studovali, ale Setau pohrdl kariérou ve státní správě a věnoval se tvorům skrývajícím, jak říkal, tajemství života a smrti – hadům. Proti jejich jedu byl imunní a před lety podrobil Ramsese velmi tvrdé zkoušce: vzal ho s sebou na setkání s pánem pouště, obzvláště nebezpečnou kobrou, jejíž uštknutí bylo smrtelné. Jejich přátelství tuto událost přežilo a Setau náležel k úzkému kruhu věrných, kterým budoucí faraón plně důvěřoval.

„Království je v nebezpečí?“

„Menelaos vyhrožuje zabitím rukojmí, jestliže mu nevydáme Helenu.“

„To je pěkné! Proč se toho Řeka, který zavinil zničení celého jednoho města, nezbavíš?“

„Zrada zásady pohostinnosti by Egypt snížila na úroveň barbarů.“

„Tak ty barbary nechej, ať si to vyřídí sami mezi sebou.“

„Helena je královna a přeje si žít u nás. Mým úkolem je zachránit ji z Menelaových spárů.“

„Promluvil faraón! Je pravda, že ti osud naložil nelidskou zátěž, po jaké baží jenom blázni a nepřítelů.“

„Musím vzít Menelaovu loď útokem a zachránit život rukojmí.“

„Ty jsi vždycky miloval nesmyslné sázky.“

„Velitelský sbor regimentů umístěných v Memfidě nepřišel s žádným nápadem hodným pozornosti. Jejich plány mohou skončit jedině masakrem.“

„A tebe to překvapuje?“

„Řešením jsi ty.“

„Já a voják, co se žene do útoku na řecké lodě?“

„Ty ne, tvoji hadi.“

„Co jsi vymyslel?“

„Před úsvitem proklouznou plavci nehlučně až k lodím, vylezou po bočních stěnách s pytlém hadů, na palubě je vysvobodí a hodí je na Řeky pověřené hlídáním rukojmích. Hadi uštknou několik vojáků a nastane moment překvapení, kterého obratně využijí naši muži.“

„Vynalézavé, ale riskantní. Myslíš, že kobry rozlišují, koho si mají vybrat jako obět?“

„Uvědomuju si obrovské riziko, které podstoupíme.“

„My?“

„Ty a já budeme samozřejmě členy výpravy.“

„Ty chceš, abych riskoval život pro nějakou Řekyni, kterou jsem jakživ neviděl?“

„Pro egyptská rukojmí.“

„Co se stane s mojí ženou a mými hady, jestliže při tom pitomém dobrodružství zemřou?“

„Dostanou doživotní penzi.“

„Ne, je to příliš nebezpečné... A kolik hadů bude třeba při útoku na ty prokleté Řeky obětovat?“

„Dostaneš za ně trojnásobnou cenu, a navíc přeměním tvoji pokusnou laboratoř na oficiální výzkumné středisko.“

Setau pohlédl na Lotos, v chladivé letní noci tak přitažlivou.

„Místo řečí bychom měli nastrkat hady do pytlů.“

Menelaos přecházel sem a tam po hlavní palubě své lodi. Strážci nezaznamenali na březích žádný pohyb. Jak král Lakedaimonie předpokládal, zbabělí Egyptané plní humanismu se ničeho neodvážejí. Zajetí rukojmí nebylo slavné, ale bylo účinné. Vyrvat Helenu jejím ochránkyním Tuji a Nefertari jiným způsobem nešlo.

Rukojmí přestala plakat a kňučet. S rukama svázanýma za zády a u konce svých sil byli zajatci nacpáni na zád' pod dohledem deseti vojáků, kteří byli co dvě hodiny střídáni.

K Menelaovi přistoupil pobočník.

„Myslíte, že zaútočí?“

„Bylo by to hloupé a zbytečné. Přinutili by nás zabít rukojmí.“

„V takovém případě bychom už ztratili jakoukoliv ochranu.“

„Zabili bychom spoustu Egypťanů, než bychom se dostali na moře... Oni ale neohrozí bezpečnost svých lidí. Ráno seberu Helenu a vrátíme se domů.“

„Bude mi po té zemi smutno.“

„Ztratil jsi rozum?“

„Nežili jsme v Memfidě šťastně a klidně?“

„Narodili jsme se, abychom bojovali, a ne lenořili.“

„A co kdyby vás zabili? Kdyby nebylo vás, klidu by to rozhodně nepřidalo.“

„Můj meč ještě něco vydrží. Když lidi uvidí Helenu podrobenou, pochopí, že moje moc je nedotčena.“

Ramses vybral třicet elitních vojáků, všechny vynikající plavce. Setau jim předvedl, jak pootevřit pytel a vyhnout se hadímu kousnutí. Obličejе dobrovolníků byly napjaté. Regent k nim pronesl ohnivou řeč, aby povzbudil jejich chuť bojovat. Jeho zápal a Setauova síla komando přesvědčily, že úspěch je možný.

Ramses litoval, že byl nucen matce a manželce svoji účast v akci zatajit. Žádná z nich by ho ale nenechala se zapojit do takového šílenství. Zodpovědnost za tento útok musel nést sám. Kdyby osud chtěl dovést Setchiho mladšího syna až k nejvyšší moci, dovolil by mu přece v této zkoušce uspět.

Setau hovořil k hadům zavřeným do pytlů a pronášel zařikadla k jejich uklidnění. Lotos ho naučila sled zvuků pro lidské ucho sice bezvýznamný, ale přesvědčivý pro citlivé uši hadů.

Když Setau usoudil, že podivní spojenci komanda jsou připraveni, vyrazila skupinka k Nilu. Vojáci vstoupí do vody na konci hlavního nábřeží, mimo dohled řeckých stráží.

Setau se dotkl Ramsesova zápěstí.

„Moment... Podívej, přísahal bych, že Menelaova loď povoluje kotevní lana.“

Setau se nemýlil.

„Zůstaňte tady.“

Ramses pustil pytel s písečnou zmijí a běžel k řecké lodi. Stříbrné měsíční světlo osvětlovalo příď, kde stál Menelaos a pevně tiskl Helenu.

„Menelae!“ vykřikl Ramses.

Volaný muž ve dvojitém krunýři a s opaskem sepnutým zlatými sponami poznal regenta okamžitě.

„Ramsesi! Tys mi přišel popřát šťastnou cestu... Můžeš sám vidět: Helena miluje svého manžela a bude mu už věrná. Jak byla hodná, že za mnou přišla! V Lakedaimonii bude nejšťastnější ženou.“

Menelaos se hlasitě rozesmál.

„Propust rukojmí!“

„Buď bez obav, vrátím ti je živá.“

Ramses sledoval řeckou flotilu ze značné vzdálenosti na loďce se dvěma plachtami. Když nastal den, spustili Menelaovi vojáci povyk, tloukli štíty, píkami a meči.

Egyptské válečné námořnictvo uposlechlo příkazů regenta a velké královské manželky a nezasáhlo. Cesta na Středozemní moře zůstala volná a Menelaos se mohl svobodně plavit dále na sever.

Ramses si chvíli myslel, že byl obelhán a že lakedaimonský král rukojmí zabije. Ale na moře byla spuštěna bárka a věžňové do ní sestoupili po provazovém žebříku. Silní mužové se chopili vesel a vzdalovali se od svého plovoucího vězení tak rychle, jak to jen bylo možné.

Běloruká Helena v purpurovém plášti, s hlavou přikrytou bílým závojem a hrdlem ozdobeným zlatým náhrdelníkem, stála na zádi manželovy lodi a pozorovala pobřeží Egypta, země, kde prožila několik šťastných měsíců v naději, že unikne osudu, který jí chystal Menelaos.

Když byla rukojmí mimo dostřel řeckých šípů, otočila Helena víčkem ametystového prstenu na pravé ruce a vypila tekutinu, kterou obsahovala miniaturní nádobka na jed, odcizená v jedné memfiské laboratoři. Přísahala si, že se nestane otrokyní a neskončí své dny pošlapaná a ponižovaná v ženských komnatách Menelaa, toho pokrytce a ubohého vítěze trojské války, který přiveze do Lakedaimonie jenom mrtvolu a bude navždycky vysmíván a nenáviděn.

Jak bylo to egyptské letní slunce krásné! Jak by Helena ráda ztratila bělost svých paží a získala bronzovou pleť krásných Egyptanek, svobodných v lásce, s plně rozvinutým tělem i duší.

Helena se pomalu zhroutila s hlavou skloněnou k rameni a široce rozevřenýma očima upřenýma k modrému nebi.

9

Když se po rychlé informativní cestě do jižní Sýrie, kterou vykonal z příkazu ministra zahraničních věcí, vrátil mladý diplomat Aša do Memfidy, trval státní smutek už čtyřicet dní. Tuja, Ramses, Nefertari a nejvyšší státní osobnosti odjedou nazítří do Théb, kde se bude konat uložení Setchiho mumie do hrobky a korunovace nového manželského páru.

Aša, jedináček z bohaté rodiny, aristokratický, elegantní, s jemným oválným obličejem, pečlivě přistřiženým knírkem, očima jiskřícíma inteligencí, vmlouvavým, občas pohrdavým hlasem, byl Ramsesovým spolužákem a poněkud vzdáleným přítelem, který nepostrádal smysl pro kritiku. Hovořil několika cizími jazyky a od raného mládí ho vzrušovaly cesty, studium jíných národů a diplomatická kariéra. Díky

značným úspěchům, které zkušené státní úředníky překvapily, byl Ašův vzestup strmý. Ve věku dvaceti tří let už byl považován za jednoho z nejlepších specialistů na Asii. Byl obratný zároveň v kancelářských pracích i v terénu, což byly schopnosti, jež se pospolu vyskytovaly jen zřídka, a při analýze faktů prokazoval do té míry pronikavý úsudek, že ho někteří považovali za vizionáře. Bezpečnost Egypta ovšem závisela na správném zhodnocení záměrů úhlavního nepřítele, říše Chetitů.

Když Aša přišel k Mebovi, aby mu podal hlášení, našel ministra v defenzívě. Meba se omezil jenom na několik jalových frází a poradil mu, aby neprodleně požádal o audienci u Ramsese, který se chce setkat se všemi vysokými úředníky, jedním po druhém.

Aša byl tedy přijat Amenim, regentovým osobním sekretářem. Oba muži se pozdravili.

„Neztloustl jsi ani o gram,“ poznamenal Aša.

„A ty nosíš stále přepychovou tuniku podle poslední módy!“

„Jeden z mých nesčetných hříchů! Čas našich společných studií je už tak daleko... Ale jsem rád, že tě vidím na takovém místě.“

„Přisahal jsem, že zůstanu Ramsesovi věrný, a svoji přísahu dodržuji.“

„Zvolil jsi dobře, Ameni. Dají-li bohové, bude Ramses brzy korunován.“

„Bohové určitě dají. Víš, že unikl atentátu, který spáchali biřici toho řeckého krále Menelaa?“

„Pokrytecký králíček bez budoucnosti.“

„Pokrytecký, to určitě! Zajal rukojmí a vyhrožoval, že je zabije, když mu Ramses nevrátí Helenu.“

„A jak reagoval Ramses?“

„Připravoval proti Řekům útok.“

„Riskantní.“

„Co jiného bys navrhl ty?“

„Jednat a zase jednat... Ale připouštím, že s divochem jako Menelaos je to úkol téměř nadlidský. Měl Ramses úspěch?“

„Helena odešla z paláce a sama se vrátila k manželovi, aby zachránila spoustu životů. Ve chvíli, kdy Menelaova loď vyplouvala na širé moře, si vzala život.“

„Vznešené gesto, ale konečné.“

„Jsi vždycky tak ironický?“

„Dělat si legraci z jiných i ze sebe patří k duševní hygieně.“

„Řekl bych, že tě Helenina smrt nedojímá.“

„Zbavit se Menelaia a jeho kličky je pro Egypt štěstím. Co se týče Řeků, potřebovali bychom lepší spojení.“

„Homér zůstal.“

„Ten roztomilý starý básník... Píše své vzpomínky na trojskou válku?“

„Mám občas čest mu posloužit jako písař. Jeho verše jsou často tragické, ale nechybí jim ušlechtilost.“

„Láska k psaní a spisovatelům tě zahubí, Ameni! Jaké místo pro tebe Ramses chystá ve své příští vládě?“

„Nevím... Místo, které mám, mi zcela vyhovuje.“

„Zasloužíš si lepší.“

„A ty? V co doufáš ty?“

„Prozatím v to, že Ramsese uvidím co nejdřív.“

„Zneklidňující zprávy?“

„Dovolíš, abych si to ponechal pro regenta?“

Ameni zrudl.

„Promiň. Najdeš ho ve stájích. Tebe přijme.“

Ramsesova proměna Ašu překvapila. Budoucí král Egypta, hrdý a sebejistý, ovládal svůj vůz s výjimečným mistrovstvím a trénoval koně v neuvěřitelně obtížných manévrech, které staří štolbové sledovali s otevřenými ústy.

Působivá mladistvá postava se změnila v tělo atleta s pružným a mocným svalstvem. Měl vzhled panovníka s nepopíratelnou autoritou. Aša nicméně zaznamenal přílišnou prudkost a přepjaté úsilí, které by mohly vést k mylným závěrům. Ale

k čemu by bylo dobré varovat člověka, jehož energie se zdá nevyčerpatelná?

Jakmile Ramses spatřil přítele, namířil k němu svůj vůz. Koně zastavili na dva metry před diplomatem a jeho nová tunika se pokryla prachem.

„Omlouvám se, Ašo! Jsou to ještě trochu nedisciplinovaní mladí váleční oři.“

Ramses seskočil na zem, přivolal dva stájníky, aby se postarali o koně, a vzal Ašu okolo ramen.

„Tak ta zlořečená Asie ještě pořád existuje?“

„Obávám se, že ano, Veličenstvo.“

„Veličenstvo? Ještě nejsem faraónem!“

„Dobrý diplomat musí být předvídavý. Pak se dá budoucnost odhadnout celkem snadno.“

„Jsi jediný, kdo tak mluví.“

„To má být výčitka?“

„Povídej mi o Asii, Ašo.“

„Zdánlivě je všude klid. Naše knížectví očekávají tvoji korunovaci, Chetitě neopouštějí svá území a zóny vlivu.“

„Ale řekl jsi ‚zdánlivě‘?“

„Přesně to se dočteš ve všech oficiálních hlášeních.“

„Tvůj názor je ale jiný...“

„Klid vždycky předchází bouři, ale jak dlouho?“

„Pojď, napijeme se.“

Ramses se ujistil, že koně byli řádně opatřeni, a pak si sedl s Ašou do stínu přístřešku, obráceného k poušti. Sluha jim hned přinesl chlazené pivo a voňavé ubrousky.

„Věříš tomu, že Chetitě chtějí mír?“

Aša se napil lahodného moku a zamyslel se.

„Chetitě jsou dobyvatelé a válečníci. V jejich slovníku je ‚mír‘ něco jako poetický obraz bez konkrétního obsahu.“

„Tedy lžou.“

„Doufají, že mladý panovník s mírovými ideály bude klást na obranu své země menší důraz a měsíc za měsícem ji bude oslabovat.“